

राज्य शिक्षा केन्द्र म.प्र. भोपाल

वार्षिक परीक्षा वर्ष 2025-26

विषय-संस्कृत

समय-2½ घण्टे

पृष्ठा-8

पूर्णांक-60

बहुविकल्पीयप्रश्नाः (प्रश्न क्र. 1-5)

- निर्देश- उचित विकल्प चित्वा लिखत। प्रत्येक प्रश्नस्य कृते 1 अङ्कः निर्धारितः अस्ति।
- प्रश्न-1 उद्योगे किं न अस्ति? (1)
- (A) दारिद्र्यम् (B) पापकम् (C) भयम् (D) धनम्
- प्रश्न-2 किं बहुमूल्यं भवति- (1)
- (A) आप्रकाष्ठम् (B) बटरीकाष्ठम् (C) यामीनकाष्ठम् (D) मिश्रकाष्ठम्
- प्रश्न-3 केशवदासः भाषायाः प्रसिद्धकविः अस्ति- (1)
- (A) हिन्दीभाषायाः (B) संस्कृतभाषायाः (C) आर्यभाषायाः (D) तमिलभाषायाः
- प्रश्न-4 राजवाडा कुत्र अस्ति- (1)
- (A) भोपालनगरे (B) शामगढ़नगरे (C) मन्डौरनगरे (D) इन्दौरनगरे
- प्रश्न-5 'खादति' पदे धातुः अस्ति- (1)
- (A) खाद् (B) खद् (C) खाति (D) खादि

रिक्तस्थानानि (प्रश्न क्र. 6-10)

- निर्देश- उचित-शब्दैः रिक्तस्थानानि पूर्यत। प्रत्येक प्रश्नस्य कृते 1 अङ्कः निर्धारितः अस्ति।
- प्रश्न-6 मनसा सततं .....। (1)
- प्रश्न-7 वसन्तऋतुः ..... मासे भवति । (1)
- प्रश्न-8 साधूनां परित्राणं एव ..... परमधर्मः । (1)
- प्रश्न-9 बालकानां संगठनं ..... आसीत् । (1)
- प्रश्न-10 'आहारम्' इत्यस्मिन् पदे ..... उपसर्गः अस्ति । (1)

अतिलघु-उत्तरीयप्रश्नाः (प्रश्न क्र. 11-16)

- निर्देश- अधोलिखितप्रश्नानाम् एकपदेन उत्तरं लिखत। प्रत्येकप्रश्नस्य कृते 2 अङ्कः निर्धारितः अस्ति।
- प्रश्न-11 शंकरस्य भूषणं किम्? (2)
- प्रश्न-12 ओरछानगरं परितः किम्? (2)
- प्रश्न-13 नरेन्द्रनाथः कस्मात् परिव्राजकदीक्षां प्राप्नोत्? (2)
- प्रश्न-14 अहिल्यायाः जन्म ग्रामः कः? (2)
- प्रश्न-15 शीलं कुत्र वै धनम् । (2)
- प्रश्न-16 'अधिकृत्य' पदे प्रत्ययः अस्ति। (2)

लघु-उत्तरीयप्रश्नाः (प्रश्न क्र. 17-22)

- निर्देश- अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तराणि एकवाक्येन लिखत। (प्रत्येक प्रश्नस्य कृते 3 अङ्कः निर्धारितः अस्ति)
- प्रश्न-17 गजः नयनं निमील्य केन मुग्धः अभवत्? (3)

- प्रश्न-18 कोकिलानां मधुर स्वरः किम् आकर्षति। (3)
- प्रश्न-19 राज्ञः धर्मः किमस्ति? (3)
- प्रश्न-20 निदेशानुसारम् उत्तरं लिखत- (3)
- A. चलितुम् शब्दे कः प्रत्ययः अस्ति
- B. हसित्वा शब्दे का धातुः अस्ति
- C. मम अनुजः मम भ्राता एव अस्ति अस्मिन् वाक्ये अव्ययम् अस्ति
- प्रश्न-21 निम्नलिखितसंख्याः संस्कृतशब्देषु लिखत- (32,45,25) (3)
- A. 32 B. 45 C. 25
- प्रश्न-22 स्वपाठ्यपुस्तकात् एकं श्लोकं लिखत अस्मिन् प्रश्नपत्रे नास्ति? (3)

दीर्घ-उत्तरीय प्रश्नाः- (प्रश्न 23-26)

- प्रश्न-23 अधोलिखितपद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरं लिखत- (5)
- 'अयुक्तं स्वामिनो युक्तं युक्तं नीचस्य दूषणम्।
अमृतं राहवे मृत्युः विषं शङ्करभूषणम्॥'
- A. स्वामिनः अयुक्तं किं भवति? B. नीचस्य युक्तं किं भवति?
- C. राहवे अमृतपानात् किं अभवत्? D. विषं कस्य भूषणं अभवत्?
- E. 'शङ्करभूषणम्' इत्यत्र समासभेदं लिखत।
- प्रश्न-24 अधोलिखितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत- (5)
- चारित्र्यबलं धारयत। अनेनैव सर्वत्र विजयो भविष्यति। दाता भव। प्रतिग्रहणस्य कामनां मा कुरु।
वसन्तवल्लोकहितं चरत। परोपकारः परमपवित्रं कार्यमस्ति। परोपकारेण चित्तं शुद्ध्यति। अनेनैव ईश्वरप्राप्तिः
सम्भवा।
- प्रश्न-
- A. केन चित्तं शुद्ध्यति?
- B. किं परमपवित्रं कार्यमस्ति?
- C. अनेनैव सर्वत्र किं भविष्यति?
- D. किं धारयत?
- E. 'परोपकारः' इत्यस्य समासविग्रहं कुरुत।
- प्रश्न-25 अधोलिखितपदैः पत्रं पूरयत- (5)
- (असमर्थ, लोकेंद्रः, अहम्, अद्य, सेवायाम्)
- .....
- श्रीमान् प्रधानाचार्यः महोदयः
शा.मा.विद्यालयः उज्जैननगरम्
महोदयः,
निवेदनम् अस्ति यत् मम् गृहे.....आवश्यकं कार्यम् अस्ति। अतः.....विद्यालयम् आगन्तुम्.....
अस्मि। अतः एकदिवसस्य अवकाशं, स्वीकरोतु।
दिनाङ्क-25/08/2025

भवतः आज्ञाकारी शिष्यः

.....
कक्षा-8वीं

- प्रश्न-26 अधोलिखितेषु कस्यापि एक विषय संस्कृते पंच वाक्यानि लिखत। (5)
- A. विद्यालयः B. पुस्तकं C. उद्यानं D. धेनु